

HÖGSKOLAN
DALARNA

MILJÖREDOVISNING 2018 HÖGSKOLAN DALARNA

Redovisning av miljöledningsarbetet 2018

Högskolan Dalarna

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter: 640

Antal kvadratmeter lokalyta: 38 402

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Nej.

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Vid Högskolan Dalarna bedrivs forskning och utbildning inom naturvetenskap, teknik, medicin, humaniora och samhällsvetenskap. I högskolans uppdrag ingår även att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet.

Till grund för miljöarbetet ligger gällande miljölagstiftning och av riksdagen fastställda handlingsprogram för miljöarbetet i Sverige. Högskolan ska stimulera till konkreta åtgärder som främjar hållbar utveckling.

Detta ska ske genom att

- miljötänkande och miljöaspekter ska så långt som möjligt integreras i allt beslutsfattande och i all verksamhet inom högskolans arbetsenheter
- miljöhänsyn ska tas vid upphandling av varor och tjänster, vid förvaltning av högskolans resurser, samt vid omhändertagande av restprodukter
- skapa möjligheter för anställda och studenter att skaffa kunskap och förståelse för miljöaspekter i samhällsutvecklingen, och därmed förutsättningar att kunna bidra till en ekologiskt hållbar utveckling
- uppmuntra till utbildning och forskning kring miljöfrågor och sprida forskningsresultat om miljöfrågor till allmänhet och beslutsfattare
- i samverkan med näringsliv och samhälle verka för hållbar utveckling
- lagar och andra krav ska utgöra miniminivå i allt arbete för hållbar utveckling

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Miljöutredningen uppdaterades 2014.

Fråga 4a-7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

Enligt miljöutredningen 2014, betydande direkta miljöaspekter med stor påverkan (6 p):

- Utsläpp till luft av koldioxid från resor

Betydande direkta miljöaspekter med medelstor påverkan (5 p):

- Vanligt avfall
- Elenergianvändning
- Uppvärmning av lokaler
- Vatten

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?

1. Tjänsteresor

Övergripande mål 2016-2019: Minska den negativa miljöpåverkan orsakad av tjänsteresor.

Specifika mål:

Mål 1.1. Under åren 2016-2019 ska Högskolans utsläpp av koldioxid från tjänsteresor minska årligen med 3 procent mätt i kg koldioxid per årsarbetskraft.

Mål 1.2. År 2019 ska Högskolan ha tagit fram och beslutat om en strategi i syfte att minska utsläppen av koldioxid från tjänsteresor.

2. Hållbar konsumtion

Övergripande mål 2016-2019: Miljöanpassa och effektivisera resursanvändningen samt i upphandlingar och inköp i ökande grad ställa krav på miljöhänsyn och god arbetsmiljö i produktionskedjan.

Specifika mål:

Mål 2.1. År 2019 ska Högskolan ha tagit fram och beslutat om strategier i syfte att miljöanpassa och effektivisera resursanvändningen inom följande områden:

- Energieffektivitet i byggnader
- Energieffektivitet och miljöbelastning på IT-produkter

Mål 2.2. Från år 2016 ska den värme, kyla och elenergi som Högskolan köper in genereras från förnyelsebara källor.

Mål 2.3. Under 2019 ska Högskolan utveckla rutiner för att dokumentera andelen upphandlingar och avrop där krav om miljöhänsyn och sociala hänsyn ställs.

3. Återvinning och avfall

Övergripande mål 2016-2019: Minska det osorterade avfallet och öka återvinningsgraden.

Specifika mål:

Mål 3.1. År 2019 ska Högskolan ha ett källsorteringssystem som är lätt tillgängligt och välkänt för alla medarbetare och studenter på Högskolan. Det ska innehålla fraktionerna brännbart, komposterbart, papper, kartong, plast, glas, metall, pantflaskor och burkar, elektronikskrot samt farligt avfall.

Mål 3.2. År 2017 ska Högskolan ha rutiner för att mäta och dokumentera vilka avfallsmängder som genereras varje år.

Mål 3.3. Mellan 2017 och 2019 ska det osorterade avfallet minska årligen mätt i kg brännbart avfall per anställd.

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

1. Tjänsteresor

Mål 1.1. Mål 1.1. Under 2018 har Högskolan Dalarna bytt ut sina tjänstebilar. Tidigare fordon var i huvudsak dieslbilar samt ett fåtal elbilar. Nu skrevs ett treårigt avtal om leasing av laddhybridbilar som kan köras på både el och bensin. Under 2018 har också ett lånecykelsystem införts så att personal kan låna elcykel för tjänsteuppdrag. En informationsinsats har genomförts under året, där miljørådet besökt samtliga akademiers personalkonferenser och presenterat nuläge och möjliga förändringar inom tjänsteresandet.

Mål 1.2. Det har fram till nu inte funnits någon strategi för hur målet om minskade utsläpp från tjänsteresor ska nås. För 2019 har det därför satts som ett mål att ta fram och besluta om en sådan strategi.

2. Hållbar konsumtion

Mål 2.1. Måläret har senarelagts till 2019. Under 2018 har inga specifika åtgärder vidtagits för att energieffektivisera eller minska resursanvändningen gällande byggnader eller IT-produkter.

Mål 2.2. Sedan 2016 köper Högskolan Dalarna in el från 100 % förnybara energikällor (främst sol, vind och vatten).

Mål 2.3. Här fanns tidigare ett mål om att i upphandlingar och inköp i ökande grad ställa krav på miljöhänsyn och god arbetsmiljö i produktionskedjan. Dessvärre finns inom Högskolan inga bra rutiner för hur ställda miljö- och hållbarhetskrav ska följas upp, eller hur andelen köp där sådana krav har ställts ska mätas. För 2019 har därför satts som ett mål att ta fram och besluta om en sådan strategi.

3. Återvinning och avfall

Mål 3.1. Under 2018 har en inventering av avfallssorteringen slutförts.

Inventeringen har omfattat praktiska förutsättningar för sortering i alla lokaler, och en enkät till alla anställda. En åtgärdsplan har upprättats och medel avsatts i budget för 2019 för en större uppgradering av sorteringsmöjligheterna på alla campus.

Mål 3.2. I senaste upphandlingen av avfallshämtning ställdes krav på att entreprenören ska kunna mäta allt material som hämtas.

Mål 3.3. Inga specifika åtgärder förutom den inventering som genomförts (se ovan).

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

1. Tjänsteresor

Mål 1.1. Under 2018 var utsläppen av koldioxid från tjänsteresor 22 procent högre än året innan i absoluta tal räknat. Omräknade per årsarbetskraft var utsläppen 15 procent högre. Mellan 2016-2017 sågs tvärtom en minskning av utsläppen med 11 procent i absoluta tal räknat. De stora svängningarna från år till år kan sannolikt förklaras av snabba förändringar av Högskolans ekonomiska situation.

Koldioxidutsläppen är idag mer än 10 procent högre jämfört med 2015, det år när målet om 3-procentiga årliga utsläppsminskningar sattes. Den långsiktiga trenden av ökande utsläpp kan sannolikt förklaras av en förflyttning mot allt större andel forskande personal som reser mer i tjänsten, se vidare kommentar under fråga 1.4.

Mål 1.2. Målet gäller 2019.

2. Hållbar konsumtion

Mål 2.1. Målet gäller 2019.

Mål 2.2. Målet har uppnåtts när det gäller elenergi, där den el Högskolan Dalarna köper till 100 procent härrör från förnybara energikällor. För flera byggnader är det dock Falu kommun som upphandlar elen. När det gäller bränslen för fjärrvärme och fjärrkyla använder leverantörerna (Falu Energi och Vatten, Borlänge Energi) olika bränslemix varje år. För 2018 redovisades 95 procent förnybara energikällor.

Mål 2.3. Målet gäller 2019.

3. Återvinning och avfall

Mål 3.1. Målet gäller 2019. Ursprungligen var målet om ett förbättrat avfallssorteringssystem satt till 2017, men det har saknats personalresurser för att genomföra planerade åtgärder.

Mål 3.2. Målet har inte uppnåtts. Statistik för hämtade fraktioner (brännbart, papper, plast osv.) finns sedan 2016 och framåt att tillgå, men ingen sammanställning av dessa data är gjord.

Mål 3.3. Målet har inte uppnåtts.

Nuvarande miljö- och hållbarhetsmål gäller perioden 2016-2019. I början av 2018, efter halva målperioden, gjordes en revidering av målen i syfte att de skulle vara fortsatt relevanta och möjliga att uppnå. Ett av målen - om att utsläpp som genereras vid flygresor ska kompenseras genom avsättning till en intern miljöfond - ströks i sin helhet. En internbeskattning av detta slag bedömdes inte som tillräckligt förändringsdrivande samtidigt som den skulle innebära ett relativt stort administrativt arbete. Man såg dessutom en risk att fler anställda än idag skulle undvika att boka resor via resebyrån för att slippa den extra avgiften.

Så här långt har endast ett - av totalt åtta - specifika, tidsatta mål för direkt miljöpåverkan nåtts inom den först utsatta tidsramen. Den viktigaste förklaringen är att de planerade åtgärder som uttrycks i "Högskolan Dalarnas Miljö- och hållbarhetsmål 2016-2019" i många fall inte funnits med i verksamhetsplaner för akademier, förvaltning och andra enheter. Det har funnits en fristående handlingsplan för miljöarbetet som Högskolans miljøråd har tagit fram, men det har saknats rutiner för hur det planerade arbetet tillförsäkras resurser, tidsramar och annat som säkerställer genomförandet. Under våren 2019 inrättas därför "Högskolan Dalarnas råd för hållbar utveckling" som ersätter tre tidigare råd (miljøråd, mångfaldråd och internationaliseringsråd). Det nya rådets uppdrag blir bland annat att vara rådgivande till rektor och att på ett mer konkret sätt än de tidigare råden delta i arbetet med att ta fram planeringsbehov, prioritera utvecklingsinsatser och följa upp vidtagna åtgärder. Miljömålsarbetet kommer därför förhoppningsvis att integreras bättre i det ordinarie systemet för verksamhetsstyrning framöver.

Fråga 4b-7b beskriver myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Enligt miljöutredningen 2014, betydande indirekta miljöaspekter med stor påverkan (6 p):

- Utbildning
- Forskning

Betydande indirekta miljöaspekter med medelstor påverkan (5 p):

- Samverkan

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?

4. Utbildning

Övergripande mål 2016-2019: Samtliga programstudenter ska under sin utbildning fortlöpande få reflektera över kopplingarna mellan sitt kommande yrkesliv och miljö- och hållbarhetsfrågor.

De specifika målen inom området utbildning har delats upp i tre kategorier:

4.1. Systematiskt integrera miljö- och hållbarhetsfrågor i Högskolans undervisning

4.2. Kompetenshöjning för Högskolans medarbetare i miljö och hållbar utveckling

4.3. Uppmärksamma examensarbeten med inriktning mot miljö och hållbar utveckling

Specifika mål:

4.1. Systematiskt integrera miljö- och hållbarhetsfrågor i Högskolans undervisning

Mål 4.1.1. Från år 2016 ska miljö- och hållbarhetsfrågor systematiskt inkluderas i nämnders och beredande organs kvalitetssäkring av kurs- och utbildningsplaner där det är tillämbart.

Mål 4.1.2. Från år 2018 ska miljö- och hållbarhetsfrågor beröras där det är tillämbart i lärandemålen i de kurs- och utbildningsplaner som beslutas.

4.2. Kompetenshöjning för Högskolans medarbetare i miljö och hållbar utveckling

Mål 4.2.1. Från år 2019 ska Högskolan kunna erbjuda medarbetare information om miljö och hållbar utveckling i form av en informationsfilm. Filmen ska ge en kort introduktion till miljö och hållbar utveckling samt information om Högskolans miljöpolicy, miljömål och hur miljöarbetet är organiserat.

Mål 4.2.2. År 2019 ska rutiner vara fastställda för hur nyanställda bereds tillfälle att ta del av informationsfilm om miljö och hållbar utveckling.

Mål 4.2.3. Från år 2016 ska en högskolepedagogisk kurs om hållbar utveckling i högre utbildning kunna erbjudas Högskolans anställda.

Mål 4.2.4. År 2019 ska minst en lärare från varje ämnesgrupp ha fortbildat sig genom att gå den högskolepedagogiska kursen om hållbar utveckling i högre utbildning, eller ha tillägnat sig motsvarande kunskaper.

4.3. Uppmärksamma examensarbeten med inriktning mot miljö och hållbar utveckling

Mål 4.3.1. Under åren 2018 till 2019 ska årligen ett resebidrag om 10 000 kr delas ut till det examensarbete som ger det starkaste bidraget till ett hållbart samhälle.

5. Forskning

Övergripande mål 2016-2019: Uppmuntra till forskning som beaktar miljö- och hållbarhetsfrågor och spridning av resultat till allmänhet, beslutsfattare, företag och organisationer.

Specifikt mål:

Mål 5.1. Under åren 2016 till 2019 ska det framgå av forskningsprofilernas

verksamhetsplaner hur miljö- och hållbarhetsfrågor beaktas i forskning och hur man inom profilen tar hänsyn till sådana aspekter när man utformar sin forskning.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

4. Utbildning

Mål 4.1.1. Målet bedöms vara uppnått, därför inga nya åtgärder under året.

Mål 4.1.2. Enligt gällande styrdokument och checklistor ska frågor om hållbar utveckling, jämställdhet, mångfald m.m. beaktas under utveckling och beredning av kurs- och utbildningsplaner.

Mål 4.2.1. Under början av året gjordes en första kort utbildningsfilm (i en serie av tre planerade). Filmen producerades av studenter vid Högskolan Dalarnas filmdesignprogram. Dock gjordes bedömningen att kvaliteten på innehållet inte blev tillräckligt god och informationsfilmen har inte lanserats.

Mål 4.2.2. Inga åtgärder, se ovan.

Mål 4.2.3. Hösten 2018 gavs den högskolepedagogiska kursen Utbildning för hållbar utveckling (3 hp) för tredje gången.

Mål 4.2.4. Se ovan.

Mål 4.3.1. I oktober delades för första gången utmärkelsen ut för "Bästa examensarbete med avseende på hållbar utveckling". Vinnande student har läst på filmdesignprogrammet och har i sin kandidatuppsats undersökt synen på alkoholreklam i Sydafrika.

5. Forskning

Mål 5.1. Fyra av de sex så kallade forskningsprofilerna, där huvuddelen av Högskolan Dalarnas forskning bedrivs, berör frågor om hållbar utveckling i sina verksamhetsplaner för 2018-2020.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

4. Utbildning

Mål 4.1.1. Målet bedöms vara uppnått. De styrdokument som reglerar inrättandet av nya huvudområden och inrättande av utbildningsplaner anvisar att hållbarhetsaspekter ska beaktas. Vid inrättande av kursplaner finns en checklista som anger att frågor om hållbar utveckling, jämställdhet, mångfald m.m. ska beaktas. I det styrdokument som reglerar Högskolans interna kvalitetsutvärdering av utbildning anges inte vilka aspekter som ska utvärderas, men här finns en manual (Handbok för utvärderingar) som anvisar att utvärderingen ska omfatta hur hållbar utveckling integreras i utbildningen. Huruvida dessa styrdokument efterlevs i praktiken följs bl.a. upp vid miljörevisioner där stickprov görs inom nämndorganisationen.

Mål 4.1.2. Ingen bedömning kan göras idag. För att granskning av kurs- och utbildningsplaner ska bli meningsfullt behövs kriterier att granska emot. Under 2018 har en arbetsgrupp tillsatts med uppdrag att beskriva vad som avses med hållbar utveckling i Högskolan Dalarnas kontext, och beskriva hur uppföljning kan genomföras. Gruppens arbete är dock inte slutfört än.

Mål 4.2.1. Målet har inte uppnåtts.

Mål 4.2.2. Målet har inte uppnåtts.

Mål 4.2.3. Målet har uppnåtts.

Mål 4.2.4. Målet är inte möjligt att nå om inte antalet deltagare ökar avsevärt vid kommande kurstillfälle.

Mål 4.2.3. Målet har uppnåtts.

5. Forskning

Mål 5.1. Ingen bedömning har gjorts av måluppfyllelse. Målet anses av forskningsledarna som mindre relevant och svårt att följa upp. Nya mål för forskningen behöver definieras.

Även för indirekt miljöpåverkan ströks ett mål i sin helhet vid revideringen av miljö- och hållbarhetsmålen i början av 2018: mål om att redovisa hur miljö- och hållbarhetsfrågor beaktats vid redovisning av forskningsprofilernas forskningsaktivitet.

Av totalt åtta specifika, tidsatta mål för indirekt miljöpåverkan har tre kunnat uppnås, tre har inte/kommer sannolikt inte kunna uppnås och för två mål går det inte att göra någon bedömning. Även för målen för indirekt miljöpåverkan gäller att de planerade åtgärder som Högskolans miljöråd tagit fram i många fall inte funnits med i verksamhetsplaner för akademier, förvaltning och andra enheter. Arbetssättet kommer nu att ändras i och med inrättandet av "Högskolan Dalarnas råd för hållbar utveckling", se svar under fråga 7a ovan.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

Under året har miljörådet besökt samtliga akademiers personalkonferenser och berättat mycket kort om miljöarbetet och hur det är organiserat, och därefter presenterat nuläge och möjliga förändringar inom tjänsteresandet. Inga insatser från centralt håll i övrigt.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

Behovsanpassad ventilation har under 2018 installerats i flertalet undervisningssalar på campus i Borlänge. Närvarostyrd belysning har installerats i ytterligare rum i befintliga lokaler (undervisningslokaler, kontor, toaletter, korridorer).

När det gäller drift och användning av IT-utrustning (servrar, persondatorer, skärmar, skrivare och annan utrustning) finns idag ingen samlad strategi för att minska energianvändningen.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

På Högskolan Dalarna är informations- och kommunikationsteknik ett viktig redskap för att bedriva utbildning. Mer än 60 procent av studenterna deltar i webbaserade studier. Via samtalsportalen Connect genomförs många seminarier, och många föreläsningar streamas (direktsänds) med möjlighet för webbdeltagare att ställa frågor i en chatt. Såväl samtalsportalen och streamingverktyget används i stor utsträckning även utanför undervisningen, t ex vid möten mellan anställda, på arbetsplatsträffar, personalkonferenser etc. Utöver Connect används även Skype till viss del. Under 2018 inleddes pilotprojekt i syfte att utvärdera Zoom som e-mötestjänst och primärt system för undervisning på nätet. Detta pilotprojekt innefattar även möjligheter att utrusta fysiska mötesrum för att minska steget att ha deltagare via nät. I dagsläget är ungefär 90 procent av våra mötes- och grupprum utrustade med teknik för kombinerade campus- och webbmöten.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil		26 265	41	22 704	37
b) Bilresor	4279	55 391	87	51 116	84
c) Tågresor	4258	5,00	0,008	5,00	0,008
d) Bussresor				0	0,00
e) Maskiner och övriga fordon				0	0
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		81 661	128	73 825	122
1.3 Flygresor över 50 mil	905	307 480	480	245 701	405

1.4 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet positivt/negativt, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Övrigt med kommentar:

Under 2018 var utsläppen av koldioxid från tjänsteresor 22 procent högre än året innan, medan det mellan 2016-2017 tvärtom sågs en minskning av utsläppen med 11 procent. De stora svängningarna från år till år kan sannolikt förklaras av snabba förändringar av Högskolans ekonomiska situation. Det senaste året har antalet anställda ökat med 6 procent, samtidigt som den ekonomiska omsättningen ökat betydligt mer än så. Högskolan har alltså inte hunnit med att rekrytera personal i samma takt som kostymen vuxit, vilket skapat ett behov av konsulter och timanställda lärare för att klara uppdragen. Fler medarbetare, och inte minst mer inhyrd personal (ofta boende på annan ort), kan förklara en del av det ökade resandet. Utöver detta har Högskolans medverkan i ett antal utbildningsprojekt utomlands intensifierats med fler långväga flygresor, bl.a. den utbildning vi bedriver av lärare för barnmorskestudenter i Bangladesh. Ytterligare en orsak till ökade utsläpp är sannolikt ett ökat utbyte och fler resor mellan campusorterna Borlänge och Falun: en medveten satsning som gjorts till följd av regeringens regleringsbrev med krav på att fortsätta bedriva verksamhet på båda orter.

Vissa uppgifter måste uppskattas utifrån kunskap endast om kostnaden eller om antal resor med ett visst transportslag. Detta gäller framför allt resor med tåg och

flyg som anställda själva bekostat och i efterhand begärt ersättning för (10 procent av antalet flygresor och 15 procent av tågresor). Förfarandet går på tvärs mot Högskolans interna regler för resor.

En stor andel av bilresor (43 procent) görs fortfarande med privat bil. Här finns information endast om körsträckan. Vi har gjort ett antagande om fördelningen mellan fordon som går på olika drivmedel är densamma som för den svenska bilparken i genomsnitt, och använt Naturvårdsverkets schablonmallar för att beräkna CO₂-utsläpp. Förbättringar kan göras i Högskolans system för personaladministration (Primula) så att drivmedel måste preciseras när den anställda begär reseersättning.

För hyrbilar har det inte gått att få uppgifter om annat än antal hyror och kostnad från vissa hyrbilsföretag, men en grov uppskattning utifrån kostnad är acceptabel då dessa körsträckor är små i sammanhanget. Även här görs en hel del bokningar i strid med avtal vi tecknat med resebyrå och hyrbilsfirma.

Underlaget för att bedöma antal resor och utsläpp från buss är svagt. Här finns i många fall endast kostnader, via leverantörsfakturor, att tillgå och en uppskattning känns inte meningsfull. Men utsläppen är små i sammanhanget varför detta inte varit prioriterat ännu.

1.5 Hur uppgifterna är framtagna?

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Uppgifter om flygresor är framtagna med hjälp av uppgifter från resebyrå (Lingmerths) och uppgifter från Högskolans system för personaladministration (Primula). Uppgifter från Primula består endast av antal resor, inrikes el. utrikes resa samt kostnad. Här har gjorts ett antagande om att de resor som rapporterats via Primula i genomsnitt ger samma CO₂-utsläpp (>500 km och <500 km räknade var för sig) som de resor som bokats via resebyrå. Detta för att få åtminstone en grov uppskattning av utsläppen även från dessa resor (10 procent av alla flygresor).

Uppgifter om tågresor är likaledes framtagna med hjälp av uppgifter från resebyrå (Lingmerths) och uppgifter från Högskolans system för personaladministration (Primula). Även här har antagande gjorts om att relationen mellan resornas antal och CO₂-utsläpp är detsamma oavsett hur resan bokats.

Uppgifter om bilresor härrör från ett flertal källor:

Resor med Högskolans leasingbilar - avläsning av trippmätare.

Resor med hyrbil - uppgifter från resebyrå (Lingmerths) och ett antal hyrbilsfirmor (Avis, Hertz mfl.). Här varierar dataunderlaget från att omfatta endast kostnad till att vara mycket detaljerat med bilmodell, körd sträcka, kostnad och uppskattade

CO2-utsläpp. De leverantörsuppgifter som varit detaljerade har utnyttjats, med antagande om samma relation mellan olika faktorer (kostnad, körd sträcka etc), för att grovt uppskatta utsläppen från de leverantörer där det inte gått att få fram detaljerade uppgifter.

Resor med privat bil - uppgifter från Högskolans system för personaladministration (Primula) har använts för att ta fram uppgifter om begärd milersättning. Här har gjorts ett antagande om att fördelningen mellan fordon som går på olika drivmedel är densamma som för den svenska bilparken i genomsnitt.

Taxi - uppgifter från resebyrå (Lingmerths) och uppgifter från Högskolans system för personaladministration (Primula).

Uppgifter om bussresor har främst inhämtats via leverantörsfakturor. Högskolan har köpt in busskort (reskassa) för resor mellan campusorterna. Dessa resor och utsläpp går att uppskatta. Men till detta kommer resor med hyrd buss för exkursioner, resor till arbetsmöten, kursdagar etc från ett flertal leverantörer till en kostnad som vida överstiger campus-till-campusresorna, och här är underlaget för att uppskatta utsläpp otillräckligt varför vi valt att helt utelämna bussresor från rapporteringen.

1.6 Uppföljningsmått i svaren på frågorna är baserade på:

Schablonlista som Naturvårdsverket tillhandahåller, Uppgifter som tagits fram på annat sätt, nämligen

Resebyrån (Lingmerths) levererar detaljerad statistik som tillhandahålls direkt från flygbolagen, där nyckeltal för CO2-utsläpp (g/pkm) är baserade på såväl rest sträcka som flygmodell.

För bilresor har huvudsakligen använts uppgifter från Transportstyrelsen för respektive bilmodell, se <https://fu-regnr.transportstyrelsen.se/extweb>
I de fall endast körsträcka med bil har varit känd har Naturvårdsverkets schablonmallar använts.

Nyckeltal för tågets utsläpp kommer från Lingmerths redovisning.

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvarea uppdelat på

	kWh totalt		
	2018	2017	2016
Verksamhetsel (avser lokaler)	2 988 727	2 878 433	2 944 459
Fastighetsel			
Värme	2 604 706	2 221 917	2 636 672
Kyla	293 144	228 425	184 066
Totalt	5 886 577	5 328 775	5 765 197

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Verksamhetsel (avser lokaler)	4 670	4 742	4 891	78	75	77
Fastighetsel						
Värme	4 070	3 660	4 380	68	58	69
Kyla	458	376	306	8	6	5
Totalt	9 198	8 779	9 577	153	139	151

Eventuell energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2018	2017	2016
Energi			

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad

Värmeförbrukningen är inte normalårskorrigerad.

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)

	2018	2017	2016
Verksamhetsel	100 %	100 %	100 %
Fastighetsel	%	%	%
Värme	95 %	95 %	95 %
Kyla	%	%	%
Utanför lokaler	%	%	%
Totalt	93 %	94 %	95 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal?

Krav har ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? (vid ja ange vilka åtgärder som har genomförts)

Nej

2.6 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet positivt/negativt, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa))

Övrigt med kommentar:

Elanvändningen har ökat utan uppenbar förändring av verksamheten.

Fjärrvärmeanvändningen har ökat med ca 25 procent vilket bör bero på redovisningsfel tidigare år, verksamheten har inte förändrats.

2.7 Hur är uppgifterna framtagna?

Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Ett antal av de hyrda lokalerna saknar energistatistik då hyresvärdarna inte kunna leverera dessa. För tre mindre hyrda lokaler har statistik från energideklarationerna används. För en av de större lokalerna har förvaltaren nyss bytt energiuppföljningssystem och förväntas leverera statistik senare under året. En uppräknig av energianvändningen har gjorts med samma förändring som annan större byggnad. Denna uppräknig berör ca 50 procent av det totala redovisade energibehovet

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2018	2017	2016
Upphandlingar och avrop med miljökrav	4 423	4 334	2
Upphandlingar och avrop totalt	4 621	4 475	40
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	96 %	97 %	5 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärdet där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts

1

Kommentar till redovisning av antal upphandlingar över tröskelvärdet.

Högskolan Dalarna har gjort ett avrop från statligt ramavtal om Tjänstefordon, Personbilar (fordonsklass A-D). När upphandlingsansvarige sökte i Kammarkollegiets förfrågningsunderlag/upphandlingsdokumentet hittades inte något krav på till exempel däck enligt nämnd förordning.

I det avrop som Högskolan Dalarna gjorde ställdes krav på rullmotståndet att det minst skulle vara energieffektivitetsklass C enligt EU:s förordning EG nr 1222/2009.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärdet, ange skälen för det:

Annat: Övriga upphandlingar över tröskelvärdet omfattades inte av förordningen.

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (vid nej ange skälen för det)

Ja

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år

	Värde kr		
	2018	2017	2016
Upphandlingar och avrop med miljökrav	22 780 243	23 702 129	
Upphandlingar och avrop totalt	33 975 340	53 600 543	
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	67 %	44 %	%

3.5 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet positivt/negativt, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Övrigt med kommentar:

Sannolikt var värdet orimligt högt förra året för att värdet på avrop räknades in två gånger. Värdet av upphandlingar och avrop borde förra året ha landat på 31 531 683 kr.

Antalet avrop har inte rapporterats för inköp av teknisk utrustning från ramavtal. Den person som kan ta fram den statistiken är på föräldraledighet. Även värdet på viss teknisk utrustning har vi inte lyckats få fram. Vi hade behövt stämma av med den person som är föräldraledig. Därför saknas även värdet för vissa inköp av teknisk utrustning.

Till stor det saknas mindre direktupphandlingar av konsulter.

Vi har ingen rapportering om värdet på vårt elavtal i ovanstående statistik. Vet inte hur stor kostnad vi har för el per år. Har ett upphandlat avtal sedan 2015 och där finns angivet pris per kWh.

Generellt så har vi inget bra automatiskt uppföljningssystem för våra inköp. Vi lyckas dessvärre inte fånga upp alla upphandlingar och avrop med den metod för uppföljning vi använder.

3.6 Hur är uppgifterna framtagna?

Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Upphandlingsansvarig har gjort sammanställningen utifrån vad den känner till om vilka upphandlingar som har gjorts under året, vilka avrop som har passerat upphandlingsansvarige samt genom sökning av uppgifter i ekonomisystem. Det är alltså inte en direkt uppskattning utan sökning av information, men viss data saknas.

4. Frivilliga frågor

Frågor om policy

4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö? (om ja ange vilka områden som tas upp i dokumentet)

Nej

Frågor om IT-anskaffning

4.2 Andel IT-anskaffningar där miljökrav ställts av det totala antalet IT-anskaffningar per år (anges i procent och värde).

	2018	2017	2016
Andel (%)	100 %	100 %	%
Värde (Skr)	6 500 828 Skr	6 400 000 Skr	Skr

Hur är uppgifterna framtagna?

Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Upphandlingsansvarig har sökt i ekonomisystemet på inköp av datorer och datakringutrustning för att få fram värdet på inköp av IT. Här har vi tittat på hårdvara och inte mjukvara.

4.3 Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT-anskaffningar?

Energiförbrukning, Farliga ämnen, Krav som motsvarar miljöcertifiering, Återvinningsbarhet

Hur är uppgifterna framtagna?

Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Vi har tittat på de förfrågningsunderlag som inköpscentralen skrivit. Där framgår att vissa miljökrav är ställda. Kraven består dock oftast av att den leverantör som antas ska kunna erbjuda produkter som är miljömärkta, kan återvinnas, ha låg elförbrukning mm. Generellt väljer Högskolan Dalarna inte produkter från det miljömärkta sortimentet vid avrop, varför de miljökrav som ställs i förfrågningsunderlagen i flertalet fall inte för med sig någon miljönytta i realiteten.

Frågor om energianvändning

4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
PC-arbetsplats						
Skrivare						
Serverar och Serverrum						

Hur är uppgifterna framtagna ?

Frågor om resfria möten

4.5 Antal resfria/digitala möten totalt och per årsarbetskraft

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Resfria möten	135 331	127 542		211	210	

Hur är uppgifterna framtagna ?

Eget uppföljningssystem, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Högskolan Dalarna använder i stor utsträckning webbaserade verktyg för såväl utbildning som andra möten. Flertalet mötes- och grupprum är utrustade med teknik för kombinerade campus- och webbmöten. Många seminarier och arbetsmöten genomförs med hjälp av samtalsportalen Connect, men det saknas idag möjligheter att skilja användningen för arbetsmöten från undervisning. Den redovisade siffran för resfria möten (135 331) avser samtalsrum som öppnats i Connect och varit öppna i mer än 5 minuter.

Frågor om förklaring till resultatet

4.6 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Frågor om energi

4.7 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för ert energieffektiviseringsarbete?

Nej

4.8 Producerar myndigheten egen el? (om ja ange hur mycket i kWh)

Ja

30 000 kWh

Solel.

4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader?

Frågor om avrop

4.10 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav, där så har varit möjligt?

Ja

Det är vid några få tillfällen som vi ställer egna miljökrav vid avrop.

I år avropade vi leasingbilar från det statliga ramavtalet om Tjänstefordon förmånsbilar, personbilar. Vi ställde krav på laddhybridbilar. I avropet ställdes även krav på t.ex. däck (se ovan) och krav på maximal drivmedelsförbrukning. Omfattningen av avropet (hela avtalsstiden) är 2 045 520 kr ex moms.